

مباحثی

از

دکتر سید جلال الدین

از

دکتر سید جلال الدین

انتشارات پایدار

سرشناسه	: مدنی، سیدجلال‌الدین، ۱۳۱۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: مباحثی از جرایم سیاسی / از سیدجلال‌الدین مدنی.
مشخصات نشر	: تهران: پایدار، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۱ص.
شابک	: ۴۵-۰۰۱ روال: ۹۷۸-۹۶۴-۶۹۰۱-۶۶-۷.
وضعیت فهرست نویسی	: ایبیا
یادداشت	: کتبخانه: ص. ۱۱۳۷ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	: جرایم سیاسی
شماره	: حقوق جزا (فقه)
ردمک	: ۱۳۹۳ ۱۴۴/۶۲۵۴۷۷
کتابخانه	: ۳۴۳/۱۳۱
شماره کتابخانه	: ۲۵۳۱۹۲۸

مباحثی از جرایم سیاسی

❖ مولف: دکتر سید جلال الدین مدنی

❖ ناشر: پایدار

❖ تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

❖ نوبت چاپ: اول چاپ نیز ۳

❖ لیتوگرافی: مدین

❖ چاپ: وفا

❖ قیمت: ۵۰۰۰ تومان

❖ شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۹۰۱-۶۶-۷

تلفن مرکز پخش: ۶۶۵۹۲۵۶۵-۷۷۸۶۶۴۴۰

آدرس سایت اینترنتی: www.payadar.ir

(کلیه حقوق قانونی برای ناشر محفوظ است)

فهرست

۹	مقدمه
۱۵	۱- شناختی کلی جرایم سیاسی
۱۶	۲- تعریف و ماهیت جرم سیاسی
۱۸	۳- شناختی از جرم سیاسی
۲۰	۴- قوانین فری جرم سیاسی
۲۶	تعریف جرم
۲۸	مفهوم جرم سیاسی
۳۴	تحولات در وضع مجرمین سیاسی
۳۵	جرایم سیاسی خویشاوند
۳۶	جرایم مرکب با جرایم سیاسی
۳۷	جرایم مرتبط با جرم سیاسی
۳۸	خصائص و مشخصات بارز جرم سیاسی
۳۹	مفهوم جرم سیاسی در نظر علمای حقوق
۴۰	علت مدارا با مجرمین سیاسی
۴۱	تأثیر تحولات و انقلاب های ۱۸۳۰ و بعد
۴۱	فواید تقسیم جرایم به سیاسی و عمومی
۴۳	سیری از جرایم سیاسی در ایران
۴۸	در تقریرات درس داور آمده است:
۵۰	فعالیت های انجام گرفته در تعریف جرم سیاسی
۵۱	شناسایی جرم سیاسی در سوابق فقهی
۵۴	مرز انتقاد و اعتراض با بغی
۵۶	دوم: خروج از اطاعت امام عادل
۵۷	سوم: خروج از اطاعت امام عادل یا نایب او
۶۰	وجوب قتال با بغا

۶۰ شروط نبرد با بغاۃ
۶۳ مزایای مجرمین سیاسی و حقوق بغات
۶۴ جرایم جنایی بر ضد امنیت خارجی کشور
۶۶ تعریف جرم سیاسی در پیش نویس کمیسیون
۶۷ آثار تفکیک جرم سیاسی از جرم عمومی
۶۸ سابقه جرم سیاسی در ایران باستان
۶۹ هیأت منصفه
۷۰ سابق هیأت منصفه در شکل امروزی
۷۱ علت رجوع به هیأت منصفه
۷۱ هیأت منصفه در حقوق ایران
۷۲ محاکمه با حضور هیأت منصفه
۷۵ تفاوت بغی و محاربه
۷۶ حقوق مجرمین سیاسی
۷۷ جرم سیاسی و کتوانسیون ۱۹۴۸ هانگان
۸۰ جلوه های جدید جرم سیاسی
۸۱ مفهوم جرم سیاسی در فقه امامیه
۸۵ تقابل خشونت بار با حاکمیت مشروع
۸۷ ۱- قانون اساسی و جرم سیاسی
۸۸ ۲- ارتباط جرم سیاسی با جرم مطبوعاتی
۸۹ شهرت جرایم سیاسی در ارتباط با حقوق بشر
۹۲ جرایم سیاسی برای پیشنهاد به مجلس
۹۴ موارد استثنایی از سلسله رفتار مجرمانه سیاسی
۹۵ احساسات و افکار عمومی
۹۷ امتیازات جرایم سیاسی
۹۹ تعریف کنفرانس بین المللی وحدت حقوق
۱۰۱ تاریخچه جرم سیاسی در ایران قبل از اسلام
۱۰۴ جرایم سیاسی در صدر اسلام
۱۰۶ طریق پیشگیری از وقوع جرم سیاسی

۱۰۸	هیأت منصفه در جرایم سیاسی
۱۱۰	هیأت منصفه در قضای اسلامی
۱۱۲	دادرسی علنی به جرایم سیاسی
۱۱۴	علنی بودن محاکمات از جهت شرعی
۱۱۵	مصادیق جرایم سیاسی
۱۲۰	جرم سیاسی و قانون محاکمه وزراء ۱۳۰۷
۱۲۲	وضع جرایم سیاسی در اواخر قرن ۱۹ در غرب
۱۲۴	مباحث پایانی سوم
۱۲۸	عدم اجتناب از تعریف جرم سیاسی
۱۳۲	امتیازات مرتکب جرم سیاسی
۱۳۴	مسئله استرداد حقوق بشر جرایم سیاسی و منافع قدرت های استکباری
۱۳۸	۱- وجود جرم سیاسی
۱۳۹	۲- تعریف جرم سیاسی

www.ketab.ir

در تقسیم بندی جرایم گروهی از جرم های پر سابقه که تحولات بسیاری را هم پشت سر گذاشته عنوان جرایم سیاسی را دارند. نگاه مردم هم به مجرم سیاسی با مجرم جرم عمومی کاملاً متفاوت است. یکی را به عنوان چاقوکشی تبعید می کنند، دیگری را به پانزدهمک ایراد سخنرانی که در آن دستگاه حاکم را به چالش کشیده و اسنادی را افشا نموده است بازداشت می کنند، معلوم است که نگاهها باید به این دو متفاوت باشد محل شناسایی جرم سیاسی و تفکیک از جرایم عمومی قانون مجازات است. قانون مجازات که بعد از قانون اساسی از اهم قوانینی است که نظم و امنیت را در سراسر کشور تضمین می نماید هنوز صورت قطعی و دایمی پیدا نکرده است و بخش هایی از آن پراکنده است. آخرین قانون مجازات اسلامی در ابتدای سال جاری (۱۳۹۲) باز هم به صورت آزمایشی و موقت انتشار یافت. البته این قانون نسبت به قانون آزمایشی ۱۳۷۰ پیشرفت هایی دارد اما آنطور که باید جامع و مانع باشد نیست از جمله در مقابل تعریف جرم سیاسی سکوت اختیار کرده و عنوانی یا موادی را اختصاص نداده به اصل ۱۶۱ قانون اساسی هم توجه نشده است. بعد از انقلاب مشروعیت و سر قانونگزاری فرا رسید با اینکه در متمم قانون اساسی مشروطیت وجود جرم سیاسی به رسمیت شناخته شد ولی در قوانین عادی بعدی جرایم سیاسی و تعریف آنها مغفول ماند. در تقسیم بندی اساسی جمهوری اسلامی سال ۱۳۵۸ در اصل ۱۶۸ تعریف جرم سیاسی و ترتیب رسیدگی به قانون عادی واگذار شد جرایم سیاسی باید به طور علنی با حضور هیأت منصفه و در مراجع قضایی دادگستری رسیدگی شود قانون مجازات اسلامی رسالت مهمش حفاظت از استقلال و تمامیت ارضی، حقوق و آزادی های فردی است مخصوصاً دستاوردهایی است که با انقلاب ۱۳۵۷ بدست آورده و برای نگهداری آن در ۳۵ سال گذشته هزینه

سنگینی پرداخته است توضیح مقدمه ای به طور اشاره و کوتاه لازم است.

در دورانی چند کشور اروپایی با تسلط یافتن بر قدرت آتش تسلیحاتی و در اختیار گرفتن راههای آبی جهان به غارت ملل دیگر پرداختند و مدعی شدند چون متمدن و صاحب ابزارند می توانند همه کشورها را از عمران و آبادی برخوردار سازند و به همین جهت نام خود را استعمارگر گذاشتند اما همانگونه که می دانید با اشغال سرزمینها و چپاول و غارت منابع ثروت آنها و ارتکاب جنایات و رواج رذایل اخلاقی اعتماد به نفس را هم از مردم کشور گرفتند و مردم آسیا و آفریقا و مردم اصلی آمریکا را هم برده خود ساختند و با جنگ جهانی شورهایی که میلیونها نفر جمعیت بومی داشتند پس از چند سال به ندرت چند نفر از طوایف و اقوام باقی ماندند و گویا وحشیان را از جهان برانداختند این ثمره آبادتری استعمارگران بود در سرزمین هایی که امکان اشغالگری نداشتند با تنظیم قراردادهایی و به عنوان سرمایه امر تجارت و کمک به صنعت و با فریب و نیرنگ و توطئه و اختلاف اندازی و نفاق پروری و مذهب و دین جدیدسازی همان نتایج استعمار را تحصیل نمودند و نفوذ و تسلط در این سبب کردند زمانی رسید که نقطه جدیدی برای دست اندازی باقی نماند و طمع و وسوسه تاریک برای سهم بندی جدید به جان هم افتادند جنگ جهانی اول و دوم هم به دنبال تسلط و غلبه صنعتی و جهشی در انواع تسلیحات و نتایج وحشتناکی در جهان باقی گذاشت و صدماتی با میلیون تلفات انسان در صحنه های جنگ و قحطی های متعاقب آن و میلیاردها خسارت به همراه داشت. مبارزات ضد استعماری وسیله مردانی تاریخ ساز با شروع نهضت های مردمی آینده تاریکی را برای استعمارگران پیش آورد و به صور مختلف استقلال کشور خود را بدست آوردند اما در واقع در همه جا استقلال واقعی نبود بلکه آغاز استعمارنو بود بدین شکل که افرادی وابسته و فرمان بر سرنوشت این کشورها را با هدایت

تشکیلاتی از نوع فراماسونری در دست گرفتند و رابطه استعماری ادامه یافت. بیداری بیشتر و آگاهی کاملتر باعث قیام‌ها و نهضت‌های ملی و مردمی علیه زمامداران فاسد و وابسته به قدرتهای خارج شروع شد در چنین احوالی در مقام آن برآمدند که از ابزار جدیدی برای حفظ تسلط و موقعیت ابرقدرتی و استکباری استفاده کنند در هر گوشه جهان به تناسب از ابزار خاصی استفاده کردند. در خاورمیانه که مرکز بسیار مهمی برای ابزار استکباری و تشکیلات جدیدی را به نام اسرائیل متشکل از تروریست‌های صهیونیسم و مهاجران یهود و غیر یهودی توانستند از استعمار نو و افراد وابسته استفاده نموده در نقاط دیگری مثل عراق، مصر، یمن، افغانستان، پاکستان، هند، چین، آمریکا و غیره با حاکمیت از وضع تجاوزگرانه خود از سپری به عنوان حقوق بشر، و وسایل تبلیغی گسترده و واگذار مثل رادیو و تلویزیون و دیگر ابزار مثل ورزش قهرمانی! بهره می‌برند و همان اهداف اولیه استعماری را ادامه می‌دهند و البته از ارتکاب جرایم و بالاخص جرایم سیاسی هم اتحاد جامعه را به هم می‌زنند، قدرت واحد جامعه را در هم می‌کوبند در چنین شرایطی باید جرایم سیاسی را بر اساس قانون اساسی تعریف آن را به قانون عادی واگذار کرده به طوری تعریف گردد به استثنای حقوق و آزادیهای اساسی فرد فرد ملت لطمه و حاکمیت ملی و وحدت اسلامی لطمه ای وارد نیاید.

یکی از مسائلی که در حقوق اساسی، در حقوق کیفری در آئین دادرسی و در اجرای احکام جزائی و فقه کیفری محل رسیدگی می‌باشد جرایم سیاسی است. اصل یکصد و شصت و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران می‌گوید: «رسیدگی به جرایم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور هیأت منصفه در محاکم دادگستری صورت می‌گیرد. نحوه انتخاب شرایط اختیارات هیأت منصفه و تعریف جرم سیاسی را قانون بر اساس موازین اسلامی معین می‌کند».

در حقوق کیفری که از جرایم و مجازاتها در ابعاد مختلف و با حواشی فراوان بحث می‌شود معلوم می‌کند جرایم سیاسی چه تفاوت‌هایی با جرایم عمومی دارد و اصولاً تعریف جرم سیاسی چیست و چه جهات و عللی باعث شده که برای جرایم سیاسی بایی جداگانه مفتوح گردد.

در آئین دادرسی کیفری که تمامی جریانات مربوط به ارتکاب جرایم را از اعلام و کشف و تعقیب و رسیدگی در دادسرا و دادگاه را دارد مشخص می‌کند که جرایم سیاسی نسبت به جرایم عادی از علنی بودن و حضور هیأت منصفه باید رسیدگی شوند و اگر شرایطی در قانون اساسی مراعات نگردد چه عواقبی خواهد داشت و هیأت منصفه در رسیدگی به این نوع جرایم چگونه نقشی دارند.

در اجرای احکام کیفری هم عملاً جرایم سیاسی وضع متفاوتی دارند. اگر محکومیت سلب آزادی یعنی حبس است و نگاه جنین سیاسی را با مجرمین به سرقت و قتل و نظایر آن هم ردیف و در یک بند رندانه می‌کنند. نکات مربوط به عفو محکومین، تعویق صدور حکم، تعلیق مجازات، آزادی مشروط، بیشتر در مورد جرایم سیاسی قابل اعمال است گرچه در فقه عنوان جرم سیاسی دیده می‌شود ولی از بغی، ارتداد، اهانت و سب پیامبر (ص) و ائمه معصومین و تقابل خشونت با صلح اسلامی بحث زیاد شده و نمی‌تواند از جرایم سیاسی دور باشند.

از سالهای دور وقتی قتل واقع می‌شد که مربوط به شاه و دربار و صدراعظم و وابستگان آنها بود جنایت سیاسی عنوان می‌شد و معمولاً با یک توطئه و سابقه و تدارک مقدمات همراه بود در ایران قتل ناصرالدین‌شاه، قتل اتابک صدراعظم او از آن جمله بود بدون اینکه به دنبال تعریفی از جرم سیاسی باشند. در رژیم سلطنتی پهلوی اول و دوم هم که بیش از نیم قرن دوام یافت جرایم زیادی از نظر مردم عنوان سیاسی داشت ولی

هیچ وقت نخواستند جرایم سیاسی را با قوانین عادی تعریف کنند در جمهوری اسلامی هم با اینکه قانون اساسی جرم سیاسی در ردیف جرم مطبوعاتی پذیرفته تعریفی از آن به دست نداده در حالیکه در سوابق فقه کیفری از جرایمی شبیه جرایم سیاسی نامبرده شده و ترتیباتی برای مقابله با آن اتخاذ شده است ممکن است قانونگذار جمهوری اسلامی ضابط و معیارهایی برای جرم سیاسی معرفی نماید و تطبیق و شناسایی در عمل دادسرا و دادگاه واگذار نماید.

دیماه ۱۳۹۲ تهران

دکتر مدنی

www.ketab.ir